

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Vojtěcha Šimíčka (soudce zpravodaj), soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Ondřeje Mráky v právní věci žalobkyně: **1. KAVÁRENSKÁ, s.r.o.**, Nádražní 540, Modřice, zastoupené advokátem JUDr. Františkem Štouračem, Pražákova 1008/69, Brno, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, Masarykova 31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2024, čj. 23537/24/5300-21444-712862, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 20. 11. 2024, čj. 31 Af 30/2024-36,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Vymezení věci

[1] Žalobkyni byla rozhodnutím Finančního úřadu pro Jihomoravský kraj ze dne 15. 2. 2023 doměřena daň z přidané hodnoty za 1. čtvrtletí roku 2021 ve výši 423 299 Kč a penále ve výši 84 660 Kč. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně neúspěšně odvolání. Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu ke Krajskému soudu v Brně. Jelikož současně s podáním žaloby nezaplatila soudní poplatek, byla vyzvána k jeho zaplacení. Usnesení s výzvou bylo žalobkyni doručeno dne 14. 10. 2024, přičemž lhůta k zaplacení soudního poplatku byla stanovena na 15 dní. Poslední den lhůty tak připadl na 29. 10. 2024. Poplatek byl však na účet soudu připsán až dne 30. 10. 2024. Krajský soud proto usnesením ze dne 20. 11. 2024 řízení o žalobě zastavil.

2. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[2] Žalobkyně (*stěžovatelka*) podala proti usnesení krajského soudu kasační stížnost z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tedy pro nezákonnost rozhodnutí o zastavení řízení.

[3] Stěžovatelka tvrdí, že k zastavení řízení došlo z ryze formalistických důvodů, neboť platbu soudního poplatku provedla v poslední den lhůty pro jeho zaplacení, což dokládá potvrzením o provedení tuzemské odchozí úhrady. Stěžovatelka rovněž namítá, že připsání částky na účet soudu, který nepřijímá okamžité platby, je spíše raritní, a není proto možné, aby tato skutečnost byla přičítána k její tíži. Domnívá se, že po ní nelze spravedlivě požadovat, aby věděla, že banka příjemce (krajského soudu) tuto běžnou bankovní operaci neumožňuje. Stěžovatelka tak nevěděla, že se vystavuje riziku, že soudní poplatek nebude na účet soudu připsán včas.

[4] Dále stěžovatelka upozorňuje na povinnost soudu hodnotit konkrétní okolnosti případu a individuální situaci účastníka řízení. Formalistické zastavení řízení, aniž by soud posoudil konkrétní okolnosti případu, tak představuje zásah do práva na spravedlivý proces. Podle stěžovatelky měl soud přihlídnout k tomu, že poplatek zaplatila v souladu s běžnou praxí bankovních transakcí, neboť z jejího jednání byla zřejmá vůle jej uhradit. Krajský soud měl proto prominout zmeškání lhůty a pokračovat v řízení. Opožděná platba na účet soudu navíc údajně nemohla žádným způsobem zasáhnout do fungování soudu.

[5] Lhůta pro zaplacení soudního poplatku je ostatně lhůtou soudcovskou a v zákoně je stanovena minimálně na 15 dní, z čehož je možné dovodit, že může být stanovena i delší a je na soudu, zda ji prodlouží. V tomto kontextu stěžovatelka odkazuje na nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2020, sp. zn. I. ÚS 2025/19, kterým byly rozšířeny závěry uvedené v nálezu ze dne 21. 5. 2019, sp. zn. I. ÚS 2535/18, z něhož se podává, že *„Ústavní soud má za to, že pokud lze otázku včasnosti zaplacení soudního poplatku vyslovit dvojím způsobem, je třeba zvolit takový způsob výkladu, které méně znesnadňuje přístup ke spravedlnosti“*. Proto stěžovatelka navrhuje usnesení krajského soudu zrušit.

[6] Žalovaný ke kasační stížnosti uvádí, že zákonné pravidlo pro zaplacení soudního poplatku je formulováno zcela jasně v § 4 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích (*zákon o soudních poplatcích*). V této souvislosti rovněž odkazuje na rozsudek NSS ze dne 7. 2. 2018, čj. 2 As 3/2018-32, z něhož vyplývá, že *„jelikož poplatková povinnost vzniká již dnem podání žaloby a správní soud má povinnost účastníka řízení k zaplacení vyzvat, je celkový časový úsek více než postačující ke splnění poplatkové povinnosti ... Účastníkům řízení nic nebrání soudní poplatek zaplatit ve stanoveném čase, tudíž je nedůvodné a z hlediska důsledků pro řízení i riskantní s platbou otálet a ponechávat ji až na konec soudem vymezené lhůty“*, a také na nálezy Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 9/20, podle kterého *„samotná existence náhradní lhůty pro zaplacení soudního poplatku již představuje pro poplatníka jisté dobrodiní, poněvadž zákon předpokládá, že soudní poplatek uhradí řádně s podáním návrhu na zahájení řízení, tedy okamžikem jeho splatnosti (§ 7 odst. 1 ZSP) ... Poplatník by se obecně neměl spoléhat na to, že při poskytnutí soudem druhé příležitosti zaplatit soudní poplatek nenastanou žádné, byť i pochopitelné komplikace, popřípadě že je bude možno vždy nějakou cestou odstranit a opožděné zaplacení soudního poplatku napravit.“* Stěžovatelka si navíc podle žalovaného musela být vědoma, že k zaplacení poplatku poslední den lhůty volí způsob platby, u něhož nebyla schopna ovlivnit okamžik, kdy bude částka připsána na účet druhé strany. Žalovaný považuje námitky uplatněné stěžovatelkou za nedůvodné a navrhuje, aby NSS kasační stížnost zamítl.

3. Posouzení věci NSS

[7] NSS předně připomíná, že v řízení o kasační stížnosti podané podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. *„přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody podle §*

pokračování

103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Pod tento důvod spadá také případ, kdy vada řízení před soudem měla nebo mohla mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí o odmítnutí návrhu, a dále vada řízení spočívající v tvrzené zmatečnosti řízení před soudem“ (srov. např. rozsudky NSS ze dne 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004-98, ze dne 22. 9. 2004, čj. 1 Azs 24/2004-49 nebo ze dne 23. 11. 2016, čj. 1 As 227/2016-54). NSS se proto zabýval pouze důvody co do zastavení řízení před krajským soudem.

[8] V posuzované věci představuje stěžejní otázku včasnost úhrady soudního poplatku. Podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona o soudních poplatcích platí, že „jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost podáním žaloby“. Z § 9 zákona o soudních poplatcích se podává, že „nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí v délce alespoň 15 dnů; výjimečně může soud určit lhůtu kratší. **Po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. K zaplacení poplatku po marném uplynutí lhůty se nepřiblíží**“.

[9] Stěžovatelka jako způsob platby soudního poplatku zvolila bezhotovostní převod. Příkaz k úhradě však provedla poslední den lhůty a soudní poplatek byl na účet soudu připsán až den následující po uplynutí lhůty k jeho zaplacení.

[10] NSS konstatuje, že se včasným zaplacením soudního poplatku při bezhotovostním převodu zabýval opakovaně. Z ustálené judikatury zdejšího soudu vyplývá, že rozhodným dnem pro posouzení včasnosti je právě ten den, kdy je soudní poplatek připsán na účet soudu (srov. rozsudek ze dne 18. 6. 2020, čj. 5 Afs 159/2020-21, ze dne 7. 2. 2018, čj. 2 As 3/2018-32, ze dne 29. 11. 2019, čj. 5 Afs 318/2019-21, nebo ze dne 12. 4. 2012, čj. 9 Afs 7/2012-49). Do doby, než je soudní poplatek na účet soudu připsán, není totiž jisté, zda jej účastník řízení na účet soudu skutečně odeslal. Z rozsudku čj. 5 Afs 159/2020-21 rovněž vyplývá, že „tento výklad odpovídá významu, který je pojmu zaplacení obecně přisuzován, tj. faktické dispozici příjemce uhrazenou peněžní částkou. Z hlediska včasnosti splnění uvedené povinnosti tedy není rozhodné, kdy účastník částku soudního poplatku ze svého bankovního účtu použije (resp. kdy dá pokyn bance k bankovnímu převodu), ale je rozhodný až ten den, kdy je částka skutečně připsána na účet soudu. Dokladem potvrzujícím zaplacení soudního poplatku je v takovém případě tzv. „záznam o složení“, který vyhotovuje účtárna soudu a který je zakládán do soudního spisu. Nejvyšší správní soud [...] pokládá za den platby u bezhotovostního platebního styku den připsání této platby na účet soudu. Samotný převod peněžní částky jde na účet a riziko účastníka řízení, přičemž v případě pochybení při provádění platební transakce má účastník řízení k dispozici prostředky ochrany dle zákona o platebním styku“.

[11] Otázkou právního posouzení včasnosti zaplacení soudního poplatku se zabýval též Ústavní soud, který rovněž dospěl k závěru, že při bezhotovostním převodu je soudní poplatek zaplacen až připsáním platby na účet příslušného soudu. Např. v nálezu ze dne 30. 3. 2021, sp. zn. Pl. ÚS 9/20, vyslovil, že „v případě bezhotovostního převodu splní účastník svou poplatkovou povinnost až okamžikem, kdy byla platba připsána na účet příslušného soudu, a při zaplacení soudního poplatku v hotovosti na pokladně soudu dnem, v němž zde platbu provedl. V těchto otázkách je judikatura Ústavního soudu (ve shodě s judikaturou Nejvyššího soudu) ustálena (viz např. usnesení ve věcech sp. zn. I. ÚS 2035/20 ze dne 21. 10. 2020, sp. zn. II. ÚS 4093/19 ze dne 11. 5. 2020 a sp. zn. III. ÚS 1348/19 ze dne 3. 6. 2019)“.

[12] Ustálená judikatura NSS i Ústavního soudu je tedy jednoznačná, srozumitelná a předvídatelná a ani v nyní posuzované věci není dán důvod se od ní odchýlit. NSS proto

uzavírá, že stěžovatelka skutečně zaplatila soudní poplatek opožděně. Dala totiž sice bance pokyn k převodu platby ještě poslední den lhůty k zaplacení soudního poplatku (29. 10. 2024), na účet krajského soudu byla však platba připsána až dne 30. 10. 2024, tedy po marném uplynutí lhůty ve smyslu § 9 odst. 1 věty třetí zákona o soudních poplatcích.

4. Závěr

[13] NSS uzavírá, že krajský soud řízení zastavil zcela v souladu se zákonnou úpravou a ustálenou judikaturou. Proto NSS kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl jako nedůvodnou.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v posuzované věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovanému, který byl ve věci úspěšný, žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. února 2025

Vojtěch Šimíček
předseda senátu